

Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο

Ινδιάνος Σιάτλ

Αφηγητής: ομοδιηγητικός – σε α' πληθυντικό (ως εκπρόσωπος της φυλής του), σε β' πληθυντικό απευθύνεται στους λευκούς που εκπροσωπεί ο Πηρς στον οποίο απευθύνεται σε γ' πληθυντικό σε ένδειξη σεβασμού

Ύφος: απλό, παραστατικό

Γλώσσα: απλή, καθημερινή

Εκφραστικά μέσα: μεταφορές, προσωποποιήσεις, παρομοιώσεις, επαναλήψεις, εικόνες, ρητορικές ερωτήσεις

Αφηγηματικοί τρόποι: περιγραφή, αφήγηση, σχόλιο αφηγητή

Αντιθετικοί άξονες: άνθρωπος ≠ φύση που εντείνεται όσο ο άνθρωπος μέσω του τεχνολογικού πολιτισμού προσπαθεί να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής, εκμεταλλευόμενος ανεξέλεγκτα τους φυσικούς πόρους. Ερώτημα που τίθεται: είναι η πρόοδος του πολιτισμού αναπόφευκτα εχθρική στη φύση; Είναι εφικτή η ισορροπημένη σχέση ανθρώπου – φύσης; Την απάντηση τη δίνουν οι Ινδιάνοι με την αγάπη και το σεβασμό τους προς αυτήν.

4 θεματικές ενότητες: Ο μεγάλος αρχηγός ...δεν καταλαβαίνει, Αν αποφασίσω ... του θανάτου, Πουθενά ...οσμίζεται τίποτα, Αν ξέραμε ...την κοινή μοίρα.

Με το κείμενο αυτό ο Σιάτλ προσπαθεί να πείσει τον παραλήπτη να σεβαστεί τη γη των Ινδιάνων με **επιχειρήματα** (κάποια με μορφή ρητορικών ερωτήσεων, αλληγορικών εκφράσεων, παρομοιώσεων). Στην 1^η ενότητα: **1° επιχείρημα:** Η γη είναι ιερή και ανήκει σε όλους, γι' αυτό δεν μπορεί να πουλιέται – αγοράζεται. **2° :** Οι λευκοί θεωρούν τη γη αντίπαλο – εχθρό που πρέπει να υποταχτεί, αλλά η ακόρεστη απληστία τους την καταστρέφει εντελώς. Στην 2^η ενότητα: **3°:** τα ζώα είναι αδέρφια του ανθρώπου, γιατί αν εκείνα εξαφανιστούν, θα εξαφανιστεί μαζί τους και ο άνθρωπος. **4°:** Ο Θεός είναι ίδιος για όλους και η γη δημιούργημά του. Όταν ο άνθρωπος την καταστρέφει, περιφρονεί το δημιουργό του, αλλά βλάπτει και τον εαυτό του, γιατί αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της δημιουργίας. Στην 3^η ενότητα: **5°:** Οι λευκοί δεν εκτιμούν την υγεία και την ομορφιά που προσφέρει το φυσικό περιβάλλον κι αυτό φαίνεται από τις ανπαισθητικές, θορυβώδεις πόλεις τους. Όμως, η ζωή δεν έχει αξία μακριά από την ομορφιά της φύσης. Οι πόλεις των λευκών φανερώνουν ότι αυτοί δε νοιάζονται για το περιβάλλον στο οποίο ζουν. Στην 4^η ενότητα: **6°:** Οι λευκοί πρέπει να αγαπήσουν τη γη που θα τους παραδώσουν οι Ινδιάνοι, να μην την καταστρέψουν και να την παραδώσουν απείραχτη στους απογόνους τους. **7°:** Οι λευκοί πρέπει να σέβονται το δημιούργημα του Θεού και να μη φέρονται αλαζονικά, γιατί κι αυτοί θα υποταχτούν – όπως όλοι – στην κοινή μοίρα, που είναι ο θάνατος.

Το κείμενο είναι εξαιρετικά **επίκαιρο** και **προφητικό**, αν αναλογιστεί κανείς τους ρυθμούς με τους οποίους ο πλανήτης μας οδηγείται στις μέρες μας στην καταστροφή του, εξαιτίας της αλόγιστης εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων.

Σχέση Φύσης – Ινδιάνων: αρμονική. Η φύση θεωρείται ιερή. Οι Ινδιάνοι αισθάνονται δεμένοι με όλα τα όντα της φύσης, γιατί ξέρουν ότι το καθένα έχει την αξία του και ότι και η ίδια τους η ύπαρξη βρίσκεται σε αλληλεξάρτηση με τα υπόλοιπα. Η φύση είναι αδερφός, όχι εχθρός, όπως για τους λευκούς. Απολαμβάνουν, επίσης, την ομορφιά της φύσης, γιατί η επαφή τους μαζί της, αναζωογονεί, ηρεμεί, δίνει χαρά.

Πόλεις λευκών: κάνουν κακό στα μάτια των Ινδιάνων, γιατί είναι ακαλαίσθητες και θορυβώδεις. Οι λευκοί δεν ενδιαφέρονται για το όμορφο, αλλά για το πρακτικό και το κερδοφόρο. Έχοντας αποκοπεί από τη φύση, έχουν χάσει την αίσθηση του ωραίου και του υγιεινού, αφού αναπνέουν μολυσμένο αέρα. Αυτό είναι αδύνατο για τους Ινδιάνους. Μακριά από τα δέντρα του δάσους, τους ήχους των ζώων και το δροσερό αέρα, νιώθουν άβολα. Οι πόλεις των λευκών φαίνονται αφύσικες και πληγώνουν με την ασχήμια τους την όρασή τους.

Προβάλλεται η σημασία του φυσικού περιβάλλοντος για τον άνθρωπο. Η αντιπαλότητα των λευκών με τη φύση έχει αιτία την απληστία του κέρδους, που αποκομίζεται από την υπερεκμετάλλευση των φυσικών πόρων. Ο «άγριος» Ινδιάνος διαβλέπει σ' αυτή τη στάση την καταστροφή της φύσης και μαζί και του ανθρώπου, κίνδυνο που στις μέρες μας είναι πια ορατός. Ακόμα και σήμερα οι Ισχυροί της γης έχουν την ίδια νοοτροπία, συνεχίζοντας με εντατικούς ρυθμούς την καταστροφή του περιβάλλοντος και αρνούμενοι να υπογράψουν συμφωνίες για την προστασία του. Ωστόσο, υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις και η ανεξέλεγκτη εκμετάλλευση δεν είναι μονόδρομος (π.χ. με παραμερισμό του κέρδους και φραγμό στις υπερβολικές και συχνά παράνομες επιδιώξεις εταιριών και βιομηχανιών και προτεραιότητα σε τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον). Υπάρχει, βέβαια, κάποιο οικονομικό κόστος, αλλά με σωστό σχεδιασμό υπάρχουν ακόμα ελπίδες αντιστροφής της κατάστασης. **Προβάλλεται, επίσης, η διαφορετικότητα των πολιτισμών.** Κάθε πολιτισμός έχει την αξία του και τις αρχές του. Ο Δυτικός πολιτισμός δεν αποτελεί το μοναδικό πρότυπο ζωής και ανάπτυξης. Αντίθετα, έγινε αιτία να εξαφανιστούν σημαντικοί λαοί και πολιτισμοί.

«άγριοι»: οι Ινδιάνοι χαρακτηρίζονται άγριοι. Είναι ειρωνικός χαρακτηρισμός. Ο Σιάτλ ειρωνεύεται έτσι τους λευκούς και την περιορισμένη κι ανόητη αντίληψή τους ότι κάθε διαφορετικό είναι και βάρβαρο, μη μπορώντας να κατανοήσουν τον πλούτο σκέψης και τη σοφία των Ινδιάνων. Η ειρωνεία που εμπεριέχει η χρήση της λέξης, υπογραμμίζεται με την παράλληλη παράθεση σοφών λόγων των Ινδιάνων.

Τελικά, οι Ινδιάνοι μάλλον πούλησαν τη γη τους, λόγω αδυναμίας αντίστασης στη δύναμη των λευκών, αφού γνώριζαν ότι το αίτημα αγοράς της γης ήταν προσημαστικό και ότι οι λευκοί θα αντιδρούσαν βίαια σε μια άρνησή τους. Έτσι, προτίμησαν, μάλλον, να εγκαταλείψουν τη γη τους και να ζήσουν στις λεγόμενες «προστατευμένες» περιοχές, που είχαν καθορίσει οι λευκοί γι' αυτό το λόγο.

Εργασίες:

1. Ερωτήσεις 1- 5, σελ.22.
2. Σε ποια σημεία του κειμένου δηλώνεται περισσότερο η εντελώς διαφορετική στάση των Ινδιάνων απέναντι στη φύση, σε σύγκριση με τη στάση των λευκών;
3. Ποιες συστάσεις κάνει ο Σιάτλ στους λευκούς σε περίπτωση που αποκτήσουν τη γη των Ινδιάνων; Πώς δικαιολογείται αυτό το ενδιαφέρον του για την τύχη της γης;
4. Να εντοπίσετε στο κείμενο τις φράσεις που αποδίδουν τα επιχειρήματα του Σιάτλ.